

ket Uheld vilde have til Følge, at Europa vanskeligt vilde staae sig for Amerika. Jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, naar man, samtidigt med at fremhæve Amerika, saa meget angriber Bibliotheker og Universiteter, at det Første, som Nybyggerne have at gjøre, naar de komme over til Amerika, det er at bygge sig en Kirke og en Skole, og naar de saa komme til at danne en Stat, saa skaffe de sig hele det lærde Apparat, som her saa meget angribes, og de søge navnlig at skaffe sig Bibliotheker og lærde Underviisningsanstalter. Jeg vil her, en passant, gjøre den Bemærkning, at jeg ikke troer, at den ærede Rigsdagsmands Opfatning af Frankrig, dets Universiteter og Bibliotheker, var ganske correct. Der blev sagt, at Ludvig den 14de ikke var en Lighedsmænd; jeg veed mange Retninger, hvori han ikke var det. Men det har undret mig at høre denne Paastand af en Mand, der opfatter Souveræniteten saaledes som den ærede Taler, og det maa virkelig indrømmes af ham, at Ludvig den 14de var en Repræsentant for sin Tids Opfattelse af Ligheden. Jeg maa dernæst gjøre opmærksom paa, at det hverken var Ludvig den 14de eller 15de, hvilket ogsaa er udtalt af en æret Rigsdagsmand (Schiern), der sidder her i Nærheden af mig, men netop Nationalconventet, der i sin sidste Tid tog Bestemmelser om Bibliothekerne i Frankrig (Müller: Ja det reactionaire Nationalconvent). Det var det Nationalconvent, hvori Tallien herskede. Efterat den ærede Rigsdagsmand havde anstillet en Sammenligning mellem Bibliothekerne i Europa, angreb han Bevæggrunden til, at man vilde have en saadan Bibliotheksbygning. Han paastod, at det var Universitetsmændenes Forsængelighed; men det troer jeg dog ikke, man kan sige; thi det er jo dog ikke vor Tid, der har skabt Bibliotheket; det har eksisteret i meget lang Tid; det er vore Forsædre, der have skabt det for lang Tid siden, og man har ikke Ret til at kalde en omhyggelig Bevarelse af det, som vore Forsædre have skabt, Forsængelighed; jeg troer ikke, det er berettiget. Dernæst angreb han ogsaa Bibliotheket fra Sagfundskabens Side; han sagde: „Med Hensyn til saadanne Ting have de Mænd, der have

affattet Betænkningen, ikke Sagfundskab nok;“ men jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand vilde have lige saa let ved at sige, naar Sagen laa for paa en anden Maade: nei, lad dem sige, om der skal være eet eller to Bibliotheker, men lad dem ikke sige, hvormeget der skal anvendes paa dem; thi saa vil deres literaire Samlelyst komme i Bevægelse, og saa ville de see at faae saa Meget som muligt. Det er af det Slags Ting, hvor man kan sige lige saa Meget om det Ene som om det Andet. Den ærede Rigsdagsmand meente ogsaa, at man saaledes lidt efter lidt pillede Hjerene af Hønen, saa den tilsidst blev nøgen. Ja, den Betragtning, som der gjordes gjældende, kan jeg ogsaa paa en vis Maade understøtte; thi det havde vistnok været rigtigere, naar der havde foreligget en Oversigt over det Hele; men det kan dog ikke være Meningen, at Hønen vilde beholde alle sine Fjer, naar man havde det samlet, naar man kunde oversee det, og at Hønen mistede alle sine Fjer, naar det blev adskilt. Den Sag, der her foreligger, nemlig, om Bibliotheket skal flyttes eller ikke, hænger kun løst sammen med hele Betragtningen af Lærdom og Videnskab ved Universitetet, saa jeg troer, at man ganske kan afsee herfra, og naar man tager Sagen saaledes, som den her foreligger, saa foreligger der jo kun det Factum, at Universitetsbibliotheket ikke længere kan forblive paa det Sted, hvor det nu er, med mindre Bogsamlingen skulde fordærves. Vi maa altsaa see at finde et andet Sted; det er absolut nødvendigt, at det skaffes. Nu kan der rigtignok være Spørgsmaal om to Ting; enten maae vi lægge Bøgerne hen paa Proviantgaarden, eller ogsaa maae vi bygge et nyt Bibliothek paa et andet Sted; men hvad disse to Ting angaaer, da troer jeg, at det er i høj Grad i Universitetsbibliothekets Lær, at Bøgerne ikke blive flyttede ned paa Proviantgaarden. Jeg troer, at det ogsaa tilstrækkeligt er blevet paavist, at Universitetsbibliotheket ikke reent kan indlemmes i det store kongelige Bibliothek og jeg maa derfor være af den Formening, at der ikke bliver Andet tilbage, end at man bygger en heel ny Bibliotheksbygning, for at den store nationale Formue, som dette Bibliothek udgjør, kan blive bevaret